

8 NOVEMBER 2001. — Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor de fabricage van schoeisel en pantoffels of delen daarvan

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen, inzonderheid op artikel 6, § 1;

Gelet op het advies van de Raad voor het Leefmilieu;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 3, § 1, vervangen door de wet van 4 juli 1989 en gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1996, en § 2, vervangen door de wet van 9 augustus 1980 en gewijzigd bij de wetten van 16 juni 1989 en 6 april 1995;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Overwegende de ingebrekestelling die op 6 juni 2001 door de Europese Commissie aan België is gericht voor niet-mededeling van de omzettingsmaatregelen van richtlijn 1999/13/EG van de Raad van 11 maart 1999 inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en in installaties, waardoor die richtlijn onverwijld moet worden omgezet;

Op voorstel van de Minister van Leefmilieu,

Na beraadslaging,

Besluit :

Doel en toepassingsgebied

Artikel 1. Dit besluit heeft de omzetting tot doel van richtlijn 1999/13/EG van de Raad van 11 maart 1999 inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en in installaties. Het heeft tot doel de directe en indirecte effecten van de emissie van vluchtige organische stoffen in het milieu, voornamelijk de lucht, en de mogelijke risico's voor de menselijke gezondheid te voorkomen of te verminderen door maatregelen vast te stellen en procedures in te voeren voor de installaties die opgenomen zijn in rubriek 30 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 maart 1999 tot vaststelling van de ingedeelde inrichtingen van klasse I B, II en III, en waarvan de drijfkracht meer dan 20 kW bedraagt of waarvan het jaarlijkse verbruik van organische oplosmiddelen meer dan 5 ton per jaar bedraagt en die bestemd is voor de fabricage van schoeisel en pantoffels of delen daarvan.

Definities

Art. 2. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° installatie : een vaste technische eenheid waar een of meer van de onder artikel 1 vallende activiteiten plaatsvinden, en alle andere daar rechtstreeks mee samenhangende activiteiten die technisch verband houden met de op die locatie verrichte activiteiten en van invloed kunnen zijn op emissies;

2° bestaande installatie : een installatie in bedrijf of een installatie waarvoor een vergunning is verleend of waarvoor een volledige aanvraag om een vergunning is ingediend, mits de installatie uiterlijk op 1 april 2002 in gebruik wordt genomen;

3° belangrijke wijziging :

— voor installaties met een verbruikscapaciteit van meer dan 150 kg oplosmiddel per uur of meer dan 200 ton/jaar : een wijziging van de exploitatie die naar de mening van het Brussels Instituut voor Milieubeheer aanzienlijke negatieve gevolgen voor de menselijke gezondheid of het milieu kan hebben;

— voor alle andere installaties : een verandering van de nominale capaciteit die leidt tot een toename van de emissies van vluchtige organische stoffen met meer dan 10 %, of iedere verandering die naar de mening van het Brussels Instituut voor Milieubeheer aanzienlijke negatieve gevolgen voor de menselijke gezondheid of het milieu kan hebben;

4° Instituut : Brussels Instituut voor Milieubeheer, opgericht bij het koninklijk besluit van 8 maart 1989 tot oprichting van het Brussels Instituut voor Milieubeheer;

5° emissie : de uitstoot van vluchtige organische stoffen uit een installatie in het milieu;

6° diffuse emissies : emissies, in een andere vorm dan van afgassen, van vluchtige organische stoffen in lucht, bodem of water alsmede oplosmiddelen die zich in enig product bevinden. Hieronder zijn begrepen de niet opgevangen emissies die via ramen, deuren, ventilatiekanalen, ontluchtingen en soortgelijke openingen in het milieu terechtkomen;

7° afgassen : de uiteindelijke uitworp in de lucht van gassen met vluchtige organische stoffen of andere verontreinigende stoffen uit een afgaskanaal of uit nabehandelingsapparatuur in de lucht. Het volumetrisch debiet wordt uitgedrukt in m³/uur bij normale omstandigheden;

8° totale emissie : de som van diffuse emissies en emissies van afgassen;

9° emissiegrenswaarde : de massa vluchtige organische stoffen, uitgedrukt als bepaalde specifieke parameters, concentratie, percentage en/of niveau van een emissie, berekend in standaardomstandigheden (N) die gedurende een of meer periodes niet overschreden mogen worden;

10° stoffen : chemische elementen en hun verbindingen die in de natuur voorkomen of door de industrie worden geproduceerd, in vaste of vloeibare of gasvorm;

11° preparaat : een mengsel of oplossing, bestaande uit twee of meer stoffen;

12° organische verbinding : een verbinding die ten minste het element koolstof bevat en daarnaast een of meer van de volgende elementen : waterstof, halogenen, zuurstof, zwavel, fosfor, silicium en stikstof, met uitzondering van koolstofoxiden en anorganische carbonaten en bicarbonaten;

13° vluchtige organische stof (VOS) : een organische verbinding die bij 293,15 K een dampspanning van 0,01 kPa of meer of onder de specifieke gebruiksomstandigheden een vergelijkbare vluchtigheid heeft. Voor de toepassing van dit besluit wordt de fractie creosoot die deze dampspanning overschrijdt bij 293,15 K, beschouwd als een VOS;

14° organisch oplosmiddel : een vluchtige organische stof die alleen of in combinatie met andere stoffen en zonder een chemische verandering te ondergaan wordt gebruikt om grondstoffen, producten of afvalmaterialen op te lossen of als schoonmaakmiddel om verontreinigingen op te lossen, dan wel als verdunner, als dispergeermiddel, om de viscositeit aan te passen, om de oppervlaktespanning aan te passen, als weekmaker of als conserveermiddel;

15° gehalogeneerd organisch oplosmiddel : een organisch oplosmiddel dat ten minste één broom-, chloor-, fluor- of jodiumatoom per molecuul bevat;

16° coating : een preparaat, met inbegrip van alle voor een juist gebruik benodigde organische oplosmiddelen of preparaten die organische oplosmiddelen bevatten, dat wordt gebruikt om op een oppervlak voor een decoratief, beschermend of ander functioneel effect te zorgen;

17° kleefstof : een preparaat, met inbegrip van alle voor een juist gebruik benodigde organische oplosmiddelen of preparaten die organische oplosmiddelen bevatten, dat wordt gebruikt om afzonderlijke delen van een product samen te klevan;

18° lak : een doorzichtige coating;

19° verbruik : de totale input van organische oplosmiddelen per kalenderjaar of een andere periode van twaalf maanden in een installatie, verminderd met eventuele VOS die voor hergebruik worden teruggewonnen;

20° input : de hoeveelheid organische oplosmiddelen en de hoeveelheid daarvan in preparaten die tijdens het uitvoeren van een activiteit worden gebruikt, met inbegrip van de gerecycleerde oplosmiddelen, binnen en buiten de installatie, die telkens worden meegerekend wanneer zij worden gebruikt om de activiteit uit te oefenen;

21° hergebruik van organische oplosmiddelen : het gebruik van uit een installatie teruggewonnen organische oplosmiddelen voor elk technisch of commercieel doel, met inbegrip van het gebruik als brandstof maar met uitzondering van de definitieve verwijdering van deze teruggewonnen organische oplosmiddelen als afval;

22° massastroom : de hoeveelheid vrijgekomen VOS in eenheden of massa/uur;

23° nominale capaciteit : de massa organische oplosmiddelen die een installatie gemiddeld over één dag maximaal als input gebruikt, als de installatie onder normale bedrijfsomstandigheden bij de ontwerpoutput functioneert;

24° normaal bedrijf : alle perioden waarin een installatie of een activiteit in bedrijf is, met uitzondering van het opstarten en stilleggen en het onderhoud van apparatuur;

25° gesloten systeem : een systeem dat zodanig functioneert dat de uit de activiteit vrijkomende VOS beheerst worden afgevangen en uitgestoten, hetzij via een afgaskanaal of via nabehandelingsapparatuur, en derhalve niet volledig diffuus zijn;

26° normale omstandigheden : een temperatuur van 273,15 Kelvin en een druk van 101,3 kPa;

27° gemiddelde over 24 uur : het rekenkundig gemiddelde van alle valide waarden die gedurende een periode van 24 uur bij normale exploitatie zijn geregistreerd;

28° opstarten en stilleggen : activiteiten die worden uitgevoerd wanneer een activiteit, een deel van de installatie of een reservoir in of buiten bedrijf wordt gesteld of in of uit de onbelaste toestand wordt gebracht. Regelmatig oscillerende activiteitsfasen worden niet als opstarten of stilleggen beschouwd.

29° fabricage van schoeisel : elke activiteit met betrekking tot de fabricage van volledig schoeisel of delen daarvan.

Verplichtingen voor nieuwe installaties

Art. 3. Alle nieuwe installaties moeten aan de eisen van de artikelen 5, 7 en 8 voldoen.

Verplichtingen voor bestaande installaties

Art. 4. Onverminderd strengere of aanvullende bijzondere voorwaarden in de milieuvergunning moeten alle bestaande installaties uiterlijk op 31 oktober 2007 aan de eisen van de artikelen 5, leden 1 tot 4 en 6 tot 11, en 7 en 8 voldoen; en twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit besluit aan de eisen van artikel 5, lid 5.

Installaties die gebruik maken van een reductieprogramma van bijlage I B, dienen dit uiterlijk op 31 oktober 2005 aan het Instituut te melden.

Indien een installatie een belangrijke wijziging ondergaat of na een belangrijke wijziging voor het eerst onder dit besluit valt, wordt het deel van de installatie dat de belangrijke wijziging ondergaat behandeld als nieuwe installatie.

Vereisten

Art. 5. Alle installaties moeten voldoen :

1° of aan de totale emissiegrenswaarden en de overige in bijlage I A opgenomen eisen;

2° of aan de eisen van het in bijlage I B beschreven reductieprogramma.

De diffuse-emissiegrenswaarden worden op de installaties toegepast als emissiegrenswaarde. Maar indien ten genoegen van het Instituut wordt aangetoond dat deze waarde technisch en economisch niet haalbaar is voor een afzonderlijke installatie, kan het Instituut voor een dergelijke installatie een wijziging van de milieuvergunning toekennen, op voorwaarde dat er geen aanmerkelijke gevaren voor de menselijke gezondheid of het milieu zijn te verwachten. Voor elke wijziging van de milieuvergunning moet de exploitant ten genoegen van het Instituut aantonen dat er gebruik wordt gemaakt van de beste beschikbare techniek.

Voor activiteiten die niet in een gesloten systeem kunnen worden uitgeoefend, kan worden afgeweken van de emissiegrenswaarden van bijlage I A, indien deze mogelijkheid uitdrukkelijk in deze bijlage wordt genoemd. In dat geval dient het reductieprogramma van bijlage I B te worden gevolgd, tenzij ten genoegen van het Instituut wordt aangetoond dat deze optie technisch en economisch niet haalbaar is. In dat geval moet de exploitant ten genoegen van het Instituut aantonen dat er gebruik wordt gemaakt van de beste beschikbare techniek.

Voor installaties die het reductieprogramma niet volgen, moet iedere emissieverminderende apparatuur die na de datum van inwerkingtreding van dit besluit is aangebracht, aan de vereisten van bijlage I A voldoen.

Stoffen of preparaten waaraan een of meer van de risicozinnen R45, R46, R49, R60 en R61 is of zijn toegekend of die van deze zinnen moeten zijn voorzien wegens hun gehalte aan VOS die krachtens het koninklijk besluit van 24 mei 1982 houdende reglementering van het in de handel brengen van stoffen die gevaarlijk kunnen zijn voor de mens of voor zijn leefmilieu, als kankerverwekkend, mutageen of giftig voor de voortplanting zijn ingedeeld, zijn verboden, behoudens andersluidende bepalingen in de milieuvergunning. In dat geval bepaalt de milieuvergunning vanaf welke datum ze door minder schadelijke stoffen of preparaten moeten worden vervangen.

Voor de uitstoot van de in het vorig lid vermelde VOS, waarbij de massastroom van de stoffen waarvoor de in dat lid vermelde etikettering verplicht is, in totaal 10 g/uur of meer bedraagt, moet een emissiegrenswaarde van 2 mg/Nm³ in acht worden genomen. De emissiegrenswaarde geldt voor de totale massa van de betrokken stoffen.

Voor de uitstoot van gehalogeneerde VOS waaraan de risicozin R40 is toegekend, waarbij de massastroom van de stoffen waarvoor de vermelding van R40 verplicht is, in totaal 100 g/uur of meer bedraagt, moet een emissiegrenswaarde van 20 mg/nm³ in acht worden genomen. De emissiegrenswaarde geldt voor de totale massa van de betrokken stoffen.

De in de leden 5 en 7 genoemde uitstoot van VOS moet worden beperkt als ware het emissies van een installatie in een gesloten systeem, voorzover dit technisch en economisch haalbaar is, om de volksgezondheid en het milieu te beschermen.

Bij uitstoot van VOS waaraan na de inwerkingtreding van dit besluit een van de in de leden 5 en 7 genoemde risicozinnen wordt toegekend of die van deze zinnen moeten zijn voorzien, moeten de in lid 6, respectievelijk lid 7, genoemde emissiegrenswaarden zo snel mogelijk in acht worden genomen.

Alle passende voorzorgsmaatregelen worden getroffen om de emissies bij het starten en stilleggen van de installatie tot een minimum te beperken.

Het reductieprogramma ontslaat installaties die stoffen als bedoeld in de leden 5, 6 en 7 uitwerpen niet van de plicht aan de eisen van die leden te voldoen.

Vervanging

Art. 6. Bij het nemen van elke beslissing over een milieuvergunningsaanvraag of over een wijziging, schorsing of intrekking van een milieuvergunning betreffende een in artikel 1 bedoelde installatie moet het Instituut rekening houden met de richtsnoeren van de Europese Commissie voor het gebruik van stoffen en technieken die de minste potentiële effecten op lucht, water, bodem, ecosystemen en de menselijke gezondheid hebben.

De Minister van Leefmilieu wijzigt de algemene regels van dit besluit teneinde de voornoemde richtsnoeren van de Europese Commissie toe te passen.

Toezicht

Art. 7. De exploitanten moeten het Instituut, uiterlijk op 31 december 2001, de in bijlage II vermelde gegevens verstrekken.

De exploitanten van de in artikel 1 bedoelde installaties moeten het Instituut elk jaar uiterlijk op 31 maart de in bijlage III opgesomde gegevens verstrekken, vanaf het jaar 2002 voor nieuwe installaties en vanaf het jaar 2003 voor bestaande installaties. De gegevens slaan op het vorige kalenderjaar.

Voor installaties met een massastroom VOS van meer dan 10 kg/u moeten de concentraties VOS in de afgassen doorlopend worden gemeten.

Naleving van emissiegrenswaarden

Art. 8. De exploitant dient ten genoeg van het Instituut aan te tonen dat zijn installatie aan de volgende voorschriften voldoet :

- 1° de totale emissiegrenswaarden;
- 2° de eisen van het reductieprogramma krachtens bijlage I B.

3° de bepalingen van artikel 5, leden 2 en 3.

Bijlage IV bevat richtsnoeren voor een oplosmiddelenboekhouding, waarmee kan worden aangetoond dat deze parameters in acht worden genomen.

Gasvolumes mogen worden toegevoegd om de afgassen af te koelen of te verdunnen indien dit technisch gerechtvaardigd is, maar worden niet meegeteld bij het vaststellen van de massaconcentratie van de verontreinigende stof in het afgas.

Na een belangrijke wijziging wordt opnieuw nagegaan of de voorschriften worden nageleefd.

Bij doorlopende metingen wordt geacht aan de emissiegrenswaarden voldaan te zijn indien :

1° geen van de gemiddelden onder normale omstandigheden gedurende 24 uur normaal bedrijf hoger is dan de emissiegrenswaarden

en

2° geen van de uurgemiddelden onder normale omstandigheden hoger is dan 1,5 maal de emissiegrenswaarden.

Bij periodieke metingen wordt geacht aan de emissiegrenswaarden voldaan te zijn indien in één toezichtcampagne :

1° het gemiddelde van alle metingen onder normale omstandigheden niet hoger is dan de emissiegrenswaarden

en

2° geen van de uurgemiddelden onder normale omstandigheden hoger is dan 1,5 maal de emissiegrenswaarden.

De naleving van artikel 5, leden 6 en 7, wordt gecontroleerd op basis van de som van de massaconcentraties van de verschillende betrokken vluchtige organische stoffen. In alle andere gevallen vindt de controle op de naleving plaats op basis van de totale massa organische koolstof die wordt uitgestoten.

Niet-naleving

Art. 9. Wanneer wordt vastgesteld dat niet aan de eisen van dit besluit is voldaan, nemen de personeelsleden die overeenkomstig de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu met het toezicht belast zijn, alle nodige maatregelen, of leggen ze die zelfs mondeling op, om ervoor te zorgen dat op een zo kort mogelijke termijn weer aan de eisen van dit besluit wordt voldaan.

Indien de niet-naleving een direct gevaar voor de menselijke gezondheid oplevert, bevelen de met het toezicht belaste personeelsleden dat verdere uitoefening van de activiteit moet worden opgeschort.

Informatiesystemen en verslaggeving

Art. 10. Om de drie jaar verstrekt het Instituut de Europese Commissie informatie over de uitvoering van richtlijn 1999/13/EG van de Raad van 11 maart 1999 inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en in installaties en over de naleving van dit besluit, en dit in de vorm van een verslag. Het verslag wordt aan de Europese Commissie voorgelegd binnen negen maanden na de periode van drie jaar waarop het betrekking heeft.

Het eerste verslag van het Instituut bestrijkt de periode van 1 april 2001 tot 1 april 2004. Het Instituut publiceert het verslag op het tijdstip waarop dit bij de Europese Commissie wordt ingediend.

Verandering van exploitant

Art. 11. Naast de verplichting voor de overlater en de overnemer om onverwijld elke verandering van exploitant aan het Instituut mee te delen, moet elke persoon die zijn exploitatie overlaat de overnemer wijzen op zijn milieuverplichtingen.

Meer bepaald bezorgt hij hem een kopie van alle vergunningen en beslissingen betreffende de betrokken installaties, een kopie van alle vorige aangiften die krachtens dit besluit zijn vereist, alsook een kopie van de briefwisseling met het Instituut over het in overeenstemming brengen van de installaties met de bepalingen van dit besluit.

Wijzigingsbepaling

Art. 12. In de bijlage bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 maart 1999 tot vaststelling van de ingedeelde inrichtingen van klasse I B, II en III met toepassing van artikel 4 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen, wordt rubriek 30 gewijzigd als volgt :

Rubrique n°	Dénomination	Classe	Mot-clé	Rubriek nr.	Benaming	Klasse	Sleutelwoord
30	Ateliers de fabrication, de réparation et d'entretien de chaussures, pantoufles ou de parties de ces objets dont la force motrice est : a) inférieure ou égale à 20 kW b) supérieure à 20 kW	2 1B	Chaussures	30	Werkplaatsen voor de fabricage, de herstelling en het onderhoud van schoeisel en pantoffels of delen daarvan, met een drijfkracht : a) kleiner dan of gelijk aan 20 kW b) groter dan 20 Kw	2 1B	Schoenen

Inwerkingtreding

Art. 13. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Uitvoering

Art. 14. De Minister van Leefmilieu is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 8 november 2001.

Namens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

De Minister-President,
F.-X. de DONNEA

De Minister van Leefmilieu,
D. GOSUIN

Bijlage I A

Activiteit (drempelwaarde voor verbruik oplosmiddelen in ton/jaar)	Totale emissiegrenswaarden Nieuwe installaties	Bijzondere bepalingen
Fabricage van schoeisel (> 5)	25 g per paar	De totale emissiegrenswaarden zijn uitgedrukt in gram uitgestoten oplosmiddel per vervaardigd paar compleet schoeisel

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor de fabricage van schoeisel en pantoffels of delen daarvan.

Namens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

De Minister-President,
F.-X. DE DONNEA

De Minister van Leefmilieu,
D. GOSUIN

REDUCTIEPROGRAMMA

1. **Beginselen**

Het reductieprogramma is bedoeld om de exploitant de mogelijkheid te bieden de emissie op een andere manier doch in dezelfde mate te beperken als door de toepassing van emissiegrenswaarden zou gebeuren. Daartoe mag de exploitant ieder speciaal voor zijn installatie ontworpen reductieprogramma gebruiken, mits uiteindelijk dezelfde emissiebeperking wordt bereikt. Het Instituut brengt overeenkomstig artikel 10 van dit besluit verslag uit aan de Commissie over de vordering met het bereiken van dezelfde emissiebeperking, onder meer ook over zijn ervaring met de toepassing van het reductieprogramma.

2. **Praktische uitvoering**

Bij het aanbrengen van coating, lak, kleefstof of inkt kan het volgende programma worden gebruikt. Wanneer deze methode niet bruikbaar is, kan het Instituut een exploitant toestaan een andere methode toe te passen die naar zijn overtuiging aan de hier geschetste beginselen voldoet. Bij de opzet van het programma wordt rekening gehouden met de volgende gegevens :

- i) wanneer de vervangingsproducten met weinig of geen oplosmiddelen nog in ontwikkeling zijn, moet de exploitant extra tijd krijgen om zijn reductieprogramma uit te voeren;
- ii) het referentiepunt voor de emissiebeperking moet zo goed mogelijk overeenkomen met de emissie die het resultaat zou zijn als er geen beperkende maatregelen zouden worden genomen.

De volgende regeling geldt voor installaties waar voor het product een constant gehalte aan vaste stof kan worden aangenomen dat voor de bepaling van het referentiepunt voor de emissiebeperking kan worden gebruikt :

- i) De exploitant dient een reductieprogramma in waarin met name de daling van het gemiddelde gehalte aan oplosmiddelen van de totale input en/of de verhoging van het rendement bij het gebruik van vaste stoffen wordt vermeld die moet leiden tot een beperking van de totale emissie van de installatie tot een bepaald percentage van de jaarlijkse referentie-emissie, de zogenoemde beoogde emissie. Dit moet volgens het volgende tijdschema gebeuren :

Termijn		Maximaal toegelaten totale emissie per jaar
Nieuwe installaties	Bestaande installaties	
Uiterlijk op 31/10/2001	Uiterlijk op 31/10/2005	Beoogde emissie x 1,5
Uiterlijk op 31/10/2004	Uiterlijk op 31/10/2007	Beoogde emissie

- ii) De jaarlijkse referentie-emissie wordt als volgt berekend :
  - a) Eerst wordt de totale massa bepaald aan vaste stof in de hoeveelheid coating en/of inkt en/of lak en/of kleefstof die per jaar wordt gebruikt. Vaste stof is ieder materiaal in coating, inkt, lak en kleefstof dat vast wordt wanneer het water of de vluchtige organische stoffen zijn verdampt.
  - b) De jaarlijkse referentie-emissie wordt berekend door de volgens punt a) bepaalde massa te vermenigvuldigen met de in onderstaande tabel vermelde factor. De bevoegde instanties kunnen deze factoren voor individuele installaties aanpassen om rekening te houden met een aangetoonde stijging van het rendement bij het gebruik van vaste stoffen.

Activiteit	Voor punt ii) b) te gebruiken vermenigvuldigingsfactor
Fabricage van schoeisel en pantoffels of delen daarvan	1,5

- c) De beoogde emissie wordt berekend door de jaarlijkse referentie-emissie te vermenigvuldigen met een percentage dat gelijk is aan de emissiegrenswaarde + 5.
- d) Aan de eisen wordt voldaan als de feitelijke emissie van oplosmiddelen, bepaald aan de hand van de oplosmiddelenboekhouding, kleiner is dan of gelijk is aan de beoogde emissie.

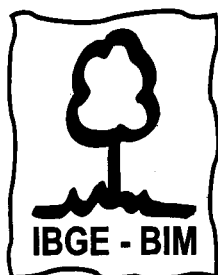
Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor de fabricage van schoeisel en pantoffels of delen daarvan.

Namens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

De Minister-President,
F.-X. DE DONNEA

De Minister van Leefmilieu,
D. GOSUIN

Bijlage II

Terug te sturen naar
BIM
Afdeling « Vergunningen »

Gulledelle 100
1200 BRUSSEL

of E-mail : permit@ibgebim.be

- Indien u problemen hebt met het invullen van deze vragenlijst, kunt u contact opnemen met het loket « Ecobru » van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor Brussel (GOMB).

Deze dienst zal u gratis advies verlenen :

Tel : 02.422.52.00

Fax : 02.422.51.48

e-mail : environsdrb@sdrb.irisnet.be

- U kunt eveneens contact opnemen met het BIM, afdeling « Vergunningen »:

Tel : 02.775.75.31

Fax : 02.775.77.72

e-mail : permit@ibgebim.be

KADER I. Nadere gegevens met betrekking tot de inrichting.

I.1. Adres van de exploitatiezetel.

Straat : ..... Nr. .... Postcode : .....

I.2. Naam of handelsnaam, adres van de exploitant.

.....
Straat : ..... Nr. .... Postcode : .....

I.3. BTW-nummer :

I.4. Geldige exploitatie-, milieuvergunningen, uitbreidingen en wijzigingen

1) Ref. : ..... vervaldatum : .....

2) Ref. : ..... vervaldatum : .....

3) Ref. : ..... vervaldatum : .....

KADER II. Bedrijfsactiviteiten

.....
.....

KADER III. Technische uitrustingen.

Opgelet : indien u over verschillende soorten uitrustingen beschikt, gelieve de inlichtingen voor ELKE uitrusting in te vullen (afzonderlijke bladzijden toevoegen)

1. Opslag van oplosmiddelen

Beschikt u over een lokaal voor de bereiding,

de opslag van oplosmiddelen ?

JA / NEEN

2. Beschikt u over een oplosmiddelenregenerator ?

JA / NEEN

3. Waterzuivering

Beschikt u over een slib/olieafscheider ?

JA / NEEN

Zo ja : Aantal ledigingsbeurten : ...../ jaar

Naam en adres van het bedrijf dat de lediging uitvoert en het slib verwijdert :

.....
.....

KADER IV. Jaarlijks verbruik.

Water : ..... m³/jaar

..... m³/jaar

Elektriciteit : ..... Wh

Gas (net) : ..... GJoule

KADER V. Afval.

1. Naam en adres van het bedrijf dat uw gevaarlijk afval verwijdert.

.....

2. Gemiddelde ophaalfrequentie van die afvalstoffen (maand of jaar) : .....

3. Gemiddelde opgehaalde hoeveelheid per categorie. Indien nodig de fysieke toestand van het vast afval vermelden (vast of vloeibaar).

De eenheid aanduiden : kg/jaar, liter/jaar, m³/jaar. Bij verpakkingseenheden het volume preciseren (vat van x liter, container van y m³, ...).

.....

4. Recycleert uw bedrijf oplosmiddelen (hergebruik binnen het bedrijf) ?

Datum : ..... Handtekening van een persoon die ertoe gemachtigd is het bedrijf te vertegenwoordigen

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor de fabricage van schoeisel en pantoffels of delen daarvan.

Namens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

De Minister-President,

F.-X. DE DONNEA

De Minister van Leefmilieu,

D. GOSUIN

KADER 1 – Verbruik van oplosmiddelen

Berekening van I1*, de hoeveelheid aangekochte organische oplosmiddelen als zodanig of in preparaten, die gedurende het jaar in het proces wordt ingevoerd.

In een register de volgende gegevens vermelden met betrekking tot de producten die organische oplosmiddelen bevatten :

- begin- en eindvoorraad, per opgeslagen product :
Categorie van product :
Leverancier :
Naam en referentie van het product :
Hoeveelheid in kg :
Totale massa vaste stof in kg :
Massa organische oplosmiddelen in kg :
- aankopen tijdens het betrokken jaar, per aangekocht product :
Ontvangstdatum :
Categorie van product :
Leverancier :
Naam en referentie van het product :
Hoeveelheid in kg :
Totale massa vaste stof in kg :
Massa organische oplosmiddelen in kg :

*I1 = beginvoorraad – eindvoorraad + aankopen

Verbruik V = I1 - 08

08 vertegenwoordigt de massa organische oplosmiddelen in preparaten die voor hergebruik worden teruggewonnen maar niet opnieuw in het proces worden ingebracht, niet als een product met handelswaarde worden verkocht of bestemd zijn om te worden verkocht. Worden niet meegerekend de producten die als afval worden verwijderd.

Bij onvoldoende bewijsstukken is de waarde 08 gelijk aan nul.

De kaders 2, 3, 4 en 5 moeten enkel worden ingevuld indien het verbruik V hoger ligt dan of gelijk is aan de drempelwaarden zoals vermeld in de tabel van onderstaande kader 3, punt 2.

KADER 2 – Algemene vragen**1. Methode voor de reductie van de emissie van organische oplosmiddelen**

Voor nieuwe installaties en bestaande installaties betreffende aangiften vanaf 2005 :

Voor welke reductiemethode opteert u?

- Het reductieprogramma (artikel 9 van het besluit)
of
- De emissiegrenswaarden (de artikelen 7 en 8 van het besluit)

Voor bestaande installaties betreffende aangiften vóór 2005 :

Op welke reductiemethode spitst u zich toe?

- Het reductieprogramma (artikel 9 van het besluit)
of
- De emissiegrenswaarden (de artikelen 7 en 8 van het besluit)

2. Opstarten en stilleggen

Welke gepaste voorzorgsmaatregelen hebt u genomen om de emissies tijdens het opstarten en stilleggen tot een minimum te beperken?

KADER 3 – Enkel voor installaties met een reductieprogramma**1. Berekening van de totale massa droge stof (M) die tijdens het jaar werd gebruikt**

De totale massa droge stof berekenen die tijdens het jaar werd gebruikt
gebruikte M = beginvoorraad M – eindvoorraad M + aangekochte M

2. Berekening van de beoogde emissie

De beoogde emissie wordt berekend op basis van de onderstaande formule :

Beoogde E = M x 1,5

M : zoals berekend onder punt 1

3. Berekening van de maximaal toegelaten totale emissie per jaar

De maximaal toegelaten totale emissie per jaar berekenen op basis van de beoogde emissie met behulp van de onderstaande tabel :

Termijn		Maximaal toegelaten totale emissie per jaar
Nieuwe installaties	Bestaande installaties	
Uiterlijk op 31/10/2001	Uiterlijk op 31/10/2005	Beoogde emissie x 1,5
Uiterlijk op 31/10/2004	Uiterlijk op 31/10/2007	Beoogde emissie

KADER 4 – Enkel voor installaties met een reductieprogramma

De volgende stromen van organische oplosmiddelen berekenen volgens de nadere regels die in de milieuvergunning vermeld zijn :

05. Organische oplosmiddelen en/of organische verbindingen die door chemische of fysische reacties verloren gaan (met inbegrip van hoeveelheden die door verbranding, een andere zuivering van afgassen of afvalwaterzuivering vernietigd worden of bijvoorbeeld door adsorptie opgevangen worden, mits die niet bij 06, 07 of 08 worden meegerekend).
06. Organische oplosmiddelen in ingezameld afval.
07. Organische oplosmiddelen als zodanig of in preparaten die als een product met handelswaarde worden verkocht of bestemd zijn om te worden verkocht.

08. Organische oplosmiddelen in preparaten die voor hergebruik worden teruggewonnen maar niet opnieuw in het proces worden ingebracht, mits deze niet bij 07 worden meegerekend.

De totale jaarlijkse emissie berekenen met behulp van de volgende formule :

Totale jaarlijkse emissie = I1 - 05 - 06 - 07 - 08.

KADER 5 – Enkel voor installaties zonder reductieprogramma waarop de in artikel 8 van dit besluit vermelde emissiegrenswaarden van toepassing zijn

1. Berekening van I2, de hoeveelheid teruggewonnen en als oplosmiddel in het proces hergebruikte organische oplosmiddelen als zodanig of in preparaten (de gerecycleerde oplosmiddelen worden telkens meegerekend wanneer ze worden gebruikt om de activiteit uit te oefenen).

In een register de volgende gegevens vermelden met betrekking tot de producten die organische oplosmiddelen bevatten :

- begin- en eindvoorraad, per opgeslagen product :

Categorie van product :

Oorsprong (procédé en gebruik) :

Terugwinningsmethode :

Naam en referentie van het product :

Hoeveelheid in kg :

Massa organische oplosmiddelen in kg :

- beschikbaarstelling tijdens het betrokken jaar, per product :

Datum van beschikbaarstelling :

Categorie van product :

Herbebruik (procédé en gebruik) :

Naam en referentie van het product :

Hoeveelheid in kg :

Massa organische oplosmiddelen in kg :

2. Berekening van de volgende stromen van organische oplosmiddelen volgens de nadere regels die in de milieuvergunning vermeld zijn :

01. Afgassenemissies.

05. Organische oplosmiddelen en/of organische verbindingen die door chemische of fysische reacties verloren gaan (met inbegrip van hoeveelheden die door verbranding, een andere zuivering van afgassen of afvalwaterzuivering vernietigd worden of bijvoorbeeld door adsorptie opgevangen worden, mits die niet bij 06, 07 of 08 worden meegerekend).

06. Organische oplosmiddelen in ingezameld afval.

07. Organische oplosmiddelen als zodanig of in preparaten die als een product met handelswaarde worden verkocht of bestemd zijn om te worden verkocht.

08. Organische oplosmiddelen in preparaten die voor hergebruik worden teruggewonnen maar niet opnieuw in het proces worden ingebracht, mits deze niet bij 07 worden meegerekend.

3. Berekening van de diffuse emissies

De diffuse emissies (LE) berekenen met behulp van de volgende formule :

$$LE = I1 - 01 - 05 - 06 - 07 - 08$$

4. Berekening van de input van organische oplosmiddelen :

De input (I) van organische oplosmiddelen berekenen met behulp van de volgende formule :

$$I = I1 + I2$$

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor de fabricage van schoeisel en pantoffels of delen daarvan.

Namens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

De Minister-President,
F.-X. DE DONNEA

De Minister van Leefmilieu,
D. GOSUIN

OPLOSMIDDELENBOEKHOUDING

1. Inleiding

In deze bijlage worden richtsnoeren gegeven voor de uitvoering van een oplosmiddelenboekhouding. Allereerst worden de beginselen vermeld (punt 2), vervolgens worden regels inzake de massabalans gegeven (punt 3) en tenslotte wordt aangegeven welke eisen aan de controle op de naleving worden gesteld (punt 4).

2. Beginselen

De oplosmiddelenboekhouding beoogt het volgende :

- i) controle of aan de eisen van artikel 8, leden 1 tot 3, wordt voldaan;
- ii) specificatie van de mogelijkheden voor emissiebeperking in de toekomst;
- iii) verstrekking van informatie over het verbruik van oplosmiddelen, de emissie van oplosmiddelen en de naleving van dit besluit aan het publiek mogelijk te maken.

3. Definities

Met de volgende definities worden regels gegeven ter bepaling van de massabalans.

Input (I) van organische oplosmiddelen :

11. De hoeveelheid aangekochte organische oplosmiddelen als zodanig of in preparaten, die in het proces wordt ingevoerd gedurende de termijn waarover de massabalans wordt bepaald.
12. De hoeveelheid teruggewonnen en als oplosmiddel in het proces hergebruikte organische oplosmiddelen als zodanig of in preparaten (de gerecycleerde oplosmiddelen worden telkens meegerekend wanneer ze worden gebruikt om de activiteit uit te oefenen).

Output (0) van organische oplosmiddelen :

01. Afgassenemissies.
02. In water geloosde organische oplosmiddelen, eventueel rekening houdend met de afvalwaterzuivering bij de berekening van 05.
03. De hoeveelheid organische oplosmiddelen die als verontreiniging of als residu in de bij het proces vervaardigde producten achterblijft.
04. Niet-afgevangen emissie van organische oplosmiddelen in de lucht. Het gaat hierbij om de algemene ventilatie van ruimtes, waarbij de lucht via ramen, deuren, luchtafvoerkkanalen en soortgelijke openingen in het buitenmilieu terechtkomt.
05. Organische oplosmiddelen en/of organische verbindingen die door chemische of fysische reacties verloren gaan (met inbegrip van hoeveelheden die door verbranding, een andere zuivering van afgassen of afvalwaterzuivering vernietigd worden of bijvoorbeeld door adsorptie opgevangen worden, mits die niet bij 06, 07 of 08 worden meegerekend).
06. Organische oplosmiddelen in ingezameld afval.
07. Organische oplosmiddelen als zodanig of in preparaten die als een product met handelswaarde worden verkocht of bestemd zijn om te worden verkocht.
08. Organische oplosmiddelen in preparaten die voor hergebruik worden teruggewonnen maar niet opnieuw in het proces worden ingebracht, mits deze niet bij 07 worden meegerekend.
09. Organische oplosmiddelen die op andere wijze vrijkomen.

4. Richtsnoeren voor het gebruik van een oplosmiddelenboekhouding voor controle op de naleving

Het specifieke voorschrift waarop de controle wordt toegepast, zal bepalend zijn voor de wijze waarop de oplosmiddelenboekhouding wordt gebruikt :

- i) Controle op de naleving van het reductieprogramma in bijlage I B, waarbij de totale emissiegrenswaarde wordt uitgedrukt in uitgestoten oplosmiddel per eenheid product, of anders wordt geformuleerd in bijlage I A.

- a) Voor alle activiteiten die gebruik maken van bijlage I B, moet de oplosmiddelenboekhouding jaarlijks worden gemaakt om het verbruik (V) te bepalen. Het verbruik kan met behulp van de volgende vergelijking worden berekend :

$$V = I1 - 08.$$

Op soortgelijke wijze moet ook de in coatings gebruikte hoeveelheid vaste stof worden bepaald, zodat elk jaar de jaarlijkse referentie-emissie en de beoogde emissie kunnen worden berekend.

- b) Voor de controle op de naleving van een totale emissiegrenswaarde die in uitgeworpen oplosmiddel per eenheid product wordt uitgedrukt, of anders wordt geformuleerd in bijlage I A, moet de oplosmiddelenboekhouding jaarlijks worden gebruikt om de emissie (E) te bepalen. De emissie kan met behulp van de volgende vergelijking worden berekend :

$$E = LE + 01.$$

Hierbij is LE de lekkage-emissie, zoals gedefinieerd onder punt ii), onder a). De emissie moet vervolgens worden gedeeld door de parameter voor het desbetreffende product.

- c) De oplosmiddelenboekhouding moet jaarlijks worden gebruikt om de totale emissie van alle betrokken activiteiten te bepalen. Vervolgens moet dit getal worden vergeleken met de totale emissie die zou zijn veroorzaakt als de voorschriften van de bijlage I A en I B voor elke activiteit afzonderlijk nageleefd zouden zijn.

- ii) Bepaling van de diffuse emissie om deze met de lekkage-emissiewaarden in bijlage I A te kunnen vergelijken :

- a) Methodologie

De diffuse emissie (LE) kan met behulp van de volgende vergelijking worden berekend :

$$LE = I1 - 01 - 05 - 06 - 07 - 08$$

of

$$LE = 02 + 03 + 04 + 09.$$

Deze hoeveelheid kan door rechtstreekse meting van de verschillende factoren worden bepaald. Het is ook mogelijk een gelijkwaardige berekening op een andere manier uit te voeren, bijvoorbeeld met behulp van het afvangrendement van het proces.

De diffuse-emissiewaarde wordt uitgedrukt als een percentage van de input, die met behulp van de volgende vergelijking kan worden berekend :

$$I = I1 + I2.$$

- b) Frequentie

De diffuse emissie kan met behulp van korte maar volledige metingen worden bepaald. Dit hoeft niet te worden herhaald zolang de apparatuur niet veranderd wordt.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor installaties voor de fabricage van schoeisel en pantoffels of delen daarvan.

Namens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

De Minister-President,

F.-X. DE DONNEA

De Minister van Leefmilieu,

D. GOSUIN